

Türkiye'de Ebeliğin Gelişimi

TÜRK TARİHİ KAYNAKLARINDA EBE

- Doğum sırasında “Umay ” (Eski Türk inancında doğum anında albastının karşısında doğum yapan kadını koruyucu bir takım üstün özellikleri olan kutsal varlığa verilen isim - Doğum yapan kadını koruyan-) adlı büyük bir ruh- belki kendisi de kadındı – kadınları korurdu.
- **Ebeye Anadolu’ da “göbek anası” denir**

Umay Ana

- Ailenin, çocukların, hayvan yavrularının koruyucusu Umay'dır.
- Orhon yazıtlarında adı geçen Umay, gümüş uzun saçlı, başında üç boynuzlu taç olan ay şeklinde betimlenmiştir.
- Umay sözü, Moğolca'da "rahim", Tunguzcada ise "Omo-umo", kökü "yumurtlama" anlamındadır.

Osmanlı Döneminde Ebe

- Çocuk giysilerinin hazırlanması
- Doğumun yaptırılması
- Doğum sonu ritüelleri
- Lohusanın takibi
- Bebek bakımı
(doğum koçluğu)

Osmanlı Devrinde Ebelik

- Ebeler doğum yaptırıyordu
- Hekim genelde doğum yaptırmazdı.
- Fakat doğum bilgisi bilmek zorundaydı.
- Ebeliğin, Osmanlı İmparatorluğu' ndaki Tarihi; 1386–1470 yılları arasında yaşamış olan, Amasya Darüşşifası' nda çalışan Hekim Şerafettin Sabuncuoğlu ile başlar

- 1839 yılında, Galatasaray’ da Mekteb-i Tıbbiye-i Aliye-i Şahane’ nin (Galatasaray Tıbbiyesi) açılmış olmasıdır.
- Bu Tıp Okulu’ nun Fransız Nizamnamesi’ nde, “Tıp Talebeleri ile Ebelere Mahsus”, doğuma ait iki kürsü kurularak, İlk Ebelik Eğitimi başlamıştır

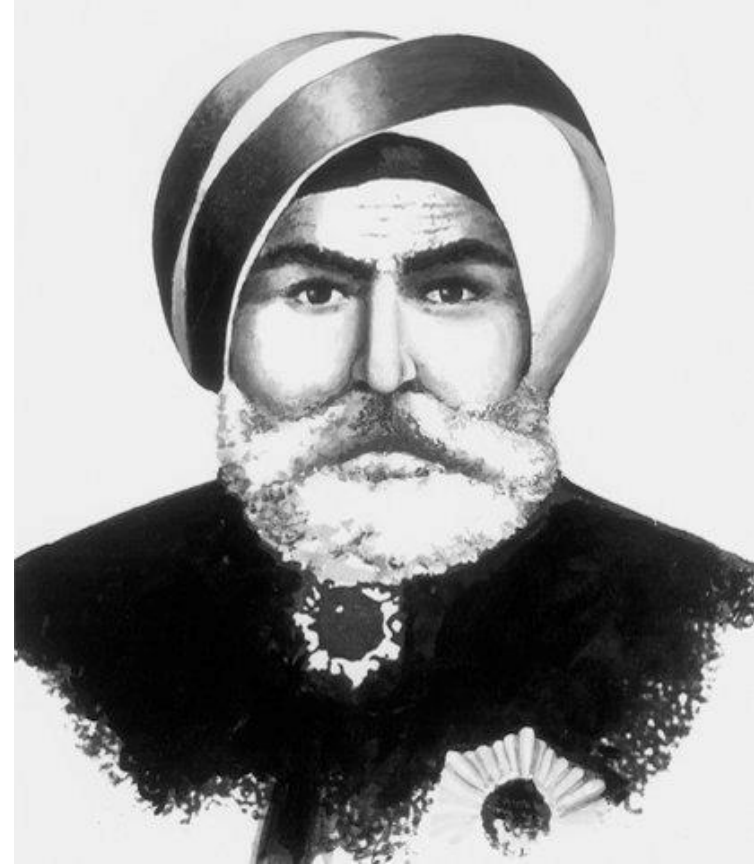

Mekteb-i Tibbiye-i Şahane kadın öğretmenler

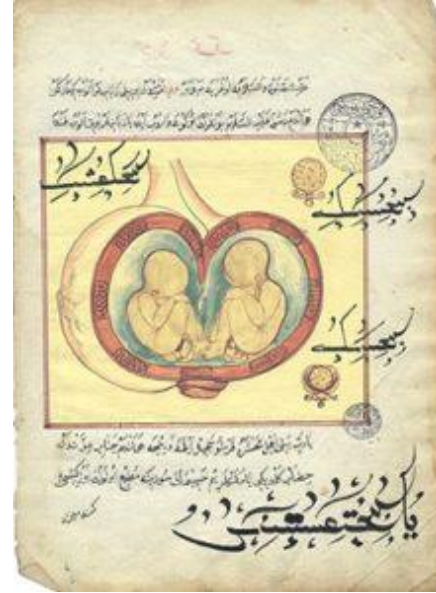
- 1841'de Paris'den Madam Ventur, Belçika'dan Madam Roberts ve Avusteryalı başebe Messini ile yardımcısı ebe Pizipoi ilk uygulamaları yaptırmıştır.

- Hekimbaşı Abdülhak Molla'nın çabaları ile 1843 yılında ebelik kurslarına ilişkin teklif kabul edilmiştir ve ilk ebelik eğitimi başlamıştır.

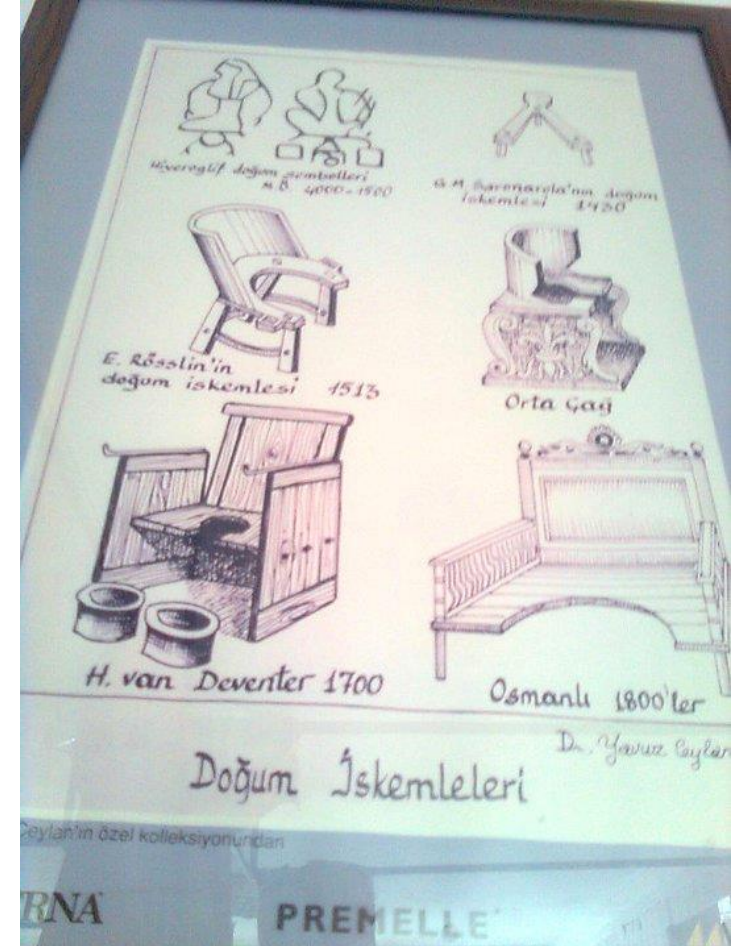

Ebelerin Mesleki Sorumlulukları

Osmanlı Arşivleri Belgeleri

- Ebelerin sorumlulukları hakkında çıkartılan kararlar gereği, mesleğini kötüye kullanan ya da hatalı uygulama yapan ebeler cezalandırılmıştır.

1880 yılında

- Dr. Besim Ömer Paşa ebelik eğitimini güncelleyerek, ders programlarını ve kurs kayıt koşullarını güncellemiştir.
- Kurslardan mezun olan ebeler devlet memuru olarak atanmıştır.

Ebelik Kanunu 1888

- 30 Ekim 1888'de ebelik kanunu çalışmaları başlamıştır.
- Bu kanununa aykırı eylemde bulunanlar ya sürgüne gönderilmiş ya da meslekten men edilmiştir.

Ebelik ile ilgili gelişmeler

- 1842 yılında “ilk defa “Ebelik Eğitimi Programı”na da yer verilmiştir
- 1843 yılında ilk ebelik dersleri verilmeye başlanmıştır
- 1843 yılında kadınlara mahsus olmak üzere Haseki Sultan Darüşşifası açıldı.
- 1847 yılında Guraba Hastanesinin de Kadın Hastaları için bir bölüm açıldı.
- 1845 yılında ilk ebelik imtihanı yapılmış ve ilk ebelik mezunları diplomaları verilmiştir.

- 1869 yılında; İlk Müstakil Ebe Okulu, Ahırkapı' da ki Otluk Ambarı civarında açılmıştır
- İlk Türk Asıllı Ebe Tayini, Fatma ve Nefise isimli Türk Ebelerin, 750' şer kuruş maaş karşılığı tayin edilmesiyle gerçekleşmiş, İlk Devlet Ebeliği başlatılmıştır.

- 1885 yılından sonra Dr. Besim Ömer Akalın Tıp Okulu ve Ebelik Kursun' da ders vermeye başlamıştır.
- 1895 yılında Ebe Okulu Eğitimini, Dr. Vuccino'nun ölümü üzerine Dr. Besim Ömer Paşa üstlenmiş ve ilk ebe okulu müdürlüğünü yapmıştır.

Dr. Besim Ömer Paşa

- “Ebe Hanımlara Öğütlerim” adlı kitabında eelik ile ilgili bilgiler vermektedir.

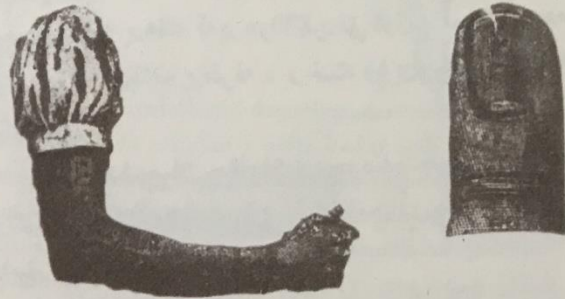

طرائق قيصه و پووارلاق كينيل ، قولرده آيجه صينواغليدو .

طوغوروزكن حاضرلانهجق شيلر .
اوچ لئكندن برنده صيچال سو ، اورتهده كنده اسپرتو ، آك اوچده كنده لوزونو
سورنده ق حلال ايله قورچمئلر وسايزن طرائقاري والري آيجه آريق ايموندو .

Ebe Hanımlara Öğütler

Tırnaklar kısa ve yuvarlak kesilmeli, kollar da iyice sıvanmalıdır.

Doğururken hazırlanacaklar :
Üç leğenden birinde sıcak su, diğerinde ispirto ve en uçta kinde
lizvolli su vardır. Hilal tırnak diplerini
temizlemek, sabun da eller ve tırnakları arıtmak içindir.

- 1909 yılında sivil ve askeri tıbbiye birleştirilerek yeni bir kadro ile Haydarpaşa Tıp Fakültesi kurulmuş ve sivil tıbbiyeden boşalan Kadırga' daki binalarda ebe okulu ve kadın hastalıkları kliniği açılmıştır
- 1920' de çeşitli illerden ilkokul mezunu kızları bu okula getirmiş, Kadırga' da Hilal-i Ahmer Barakaları' nda 2 yıl yatılı okutarak, ebe gereksiniminin karşılanması yoluna gidilmiştir

**TÜRKİYE' DE
CUMHURİYET' TEN
GÜNÜMÜZE KADAR
EBELİK EĞİTİMİ**

- Cumhuriyet' in ilanından sonra Besim Ömer Paşa tarafından açılan ilk ebe okulu, ortaokul mezunu ebeleri almaya başlamıştır.
- Öğrenciler bu okulda 3 yıl eğitim görüyorlardı. Buradan mezun olan bayanlar, 2 yıl mecburi hizmet yapıyorlardı. 1924 yılında bu okul tam olarak Tıp Fakültesi' ne bağlanmıştır

- 1961-62 eğitim öğretim döneminde bu okullar, doğum evlerinden ayrılarak yeni bir düzenleme ile bağımsız bir kimlik kazanmış ve sağlık okulları adı altında öğrenimlerini sürdürmüşlerdir.
- Böylece ilkokula dayalı 3 yıllık düzenli program uyarınca kuramsal bölümü okulda ve uygulamalı bölümü doğum evlerinde yer alan bir eğitim sistemine geçilmiştir.

- Köy Ebe Okullarının uygulamasına 1978 yılında son verilmiştir.
- 1978 – 1979  ğretim yılı sonunda ıkarılan “Sağlık Meslek Liseleri” yönetmeliği ile Sağlık Kolejleri, Sağlık Meslek Liselerine d n st r lm ş, bu okullara ortaokul mezunları alınmıştır.

- 1985 – 1986 eğitim-öğretim yılında bu okullara ek olarak Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulları bünyesinde Ebelik Programları açılmıştır.
- 1986 – 1987 döneminde Sağlık Bakanlığı, liseyi bitiren kızların alındığı 1 yıllık ebelik kursları açmıştır (LİMME)
- 1996’da ebelik eğitimi lisans düzeyinde verilmeye başlanmıştır.